A°. 1843. N°. 119.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* [illegible] wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dings-* [illegible] *oensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 [illegible] drie maanden.)

DINGSDAG 20 JUNI.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven [illegible] centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Bijzondere rijks-fondsen.

De beruchte staat B heeft de [illegible] leeren kennen, met welke [illegible] bestuur toevertrouwde gelden behandeld [illegible] in zooverre gunstig gewerkt, [illegible] bij enkele leden der Staten-Generaal eene [illegible] heeft doen ontstaan, om, door het vestigen van nieuwe rijks-fondsen, tot de mogelijkheid eener herhaling mede te werken; als zij enkele krachtige stemmen tot vermindering der bestaande heeft doen opgaan.

De noodzakelijkheid eener dergelijke vermindering is zekerlijk [illegible] twijfelachtig, die den heer [illegible] heeft hooren verklaren, dat het [illegible] dier bijzondere fondsen niet minder dan *acht en tachtig* beloopt. De minister zelf heeft moeten [illegible] dat dit getal te groot was en er daarom [illegible], dat het bestuur in *overweging* [illegible] deswege eene [illegible] betere regeling te maken. Doch de afstand tusschen *overwegen* en *besluiten* is zeer groot bij ons: het kan dus geen kwaad, dat men den minister nog eens aan die belofte herinnere.

Van de zijde van het bestuur heeft men verklaard, dergelijke fondsen niet te kunnen missen. Het bewijs is men, gelijk meer, schuldig gebleven. Het [illegible] moeijelijker het te vatten, wanneer men nagaat, dat al die fondsen niet wezenlijk afgescheiden van elkander worden gehouden, maar allen met de overige inkomsten des rijks in eene en dezelfde kas, in de schatkist, vallen. Het onderscheid tusschen beide bestaat dus veeleer op het papier dan in de wezenlijkheid. Bij de meesten — want wij hebben er van allerlei aard — zal het zijn, dat, als er te kort komt voor het doel, waartoe die fondsen bestemd zijn, de schatkist dit zal moeten aanvullen; wanneer er overblijft, zal dit voor de schatkist eene bate zijn. Zij [illegible] vooral tot complicatie van het bestuur [illegible] hunne noodzakelijkheid, [illegible] dat de inkomsten zoo wel als de [illegible] fondsen op de begrooting behooren voor te komen. Tot dus ver deed men dit niet, en de heer [illegible] heeft zeer naïf bekend, dat men dit moest nalaten, ten einde de natie niet te doen schrikken van het hoog bedrag, dat de jaarlijksche uitgaven bereikten. Dat dit niet [illegible] is, begrijpt ieder ligt van zelven; die bij de zeventig millioen der begrooting de inkomsten van negentig bijzondere fondsen voegt. Die vrees [illegible] eerst geïmproviseerden financier, nu geïm[illegible]den diplomaat, streed nog al met de groote [illegible] openbaarheid, volkomene openbaarheid [illegible] financiën, welke hij zoo menigmaal gedaan had. Wij zullen zien of zijn opvolger, de heer VAN DUYVENDYKE, openbaarheid in eenen even beperkten zin begrijpt.

Het *Handelsblad* scheen, eenige weken geleden, het brengen der bijzondere fondsen op de begrooting èn voor onmogelijk èn voor onnoodig te houden. Onmogelijk »daar de meerdere of mindere ontvangst voor of uitgave van dezelve geheel afhangt van omstandigheden, die niet vooruit te bepalen of te berekenen zijn. Men zou weder »en wind vooruit moeten kunnen bestemmen; men »zou de meerdere of mindere opbrengst der belas»tingen, waaraan de fondsen gehecht zijn, vooral »moeten kunnen vaststellen; men zou dienen te »weten, of sommige wegen, vaarten of kanalen, »gedurende de eerstvolgende jaren, buitengewone »voorzieningen zouden vereischen." Onnoodig scheen het brengen dier bijzondere fondsen op de begrooting, zoodra zij bij de wet gevestigd zijn, dewijl deze dan met de begrootingswetten gelijk staan, altijd echter onder voorwaarde, dat alles behoorlijk verantwoord worde in de rekening, aan de Staten-Generaal mede te deelen.

Indien de moeijelijkheid der bepaling van het juiste bedrag der inkomsten of uitgaven dier bijzondere fondsen eene reden moet zijn om ze niet op de begrooting te brengen, zoo zoude men met hetzelfde regt de gansche begrooting kunnen nalaten. Ook deze is niets dan eene *raming* der *vermoedelijke* inkomsten en uitgaven. Niet ééne reden is er, waarom die in het eene geval mogelijk, in het andere onmogelijk zoude wezen.

Het brengen der bijzondere fondsen op de begrooting onnoodig te noemen, is zeker niet grooten eerbied aan de grondwet bewijzen. Deze beveelt de inwilliging der Staten-Generaal op de begrooting van uitgaven, gelijk op die van inkomsten. De eenige vraag dus, op welke het hier aankomt, is: zijn de uitgaven, tot welke die fondsen strekken, uitgaven ten dienste van het rijk? Zijn hunne inkomsten, inkomsten des rijks? Zoo ja, zij moeten op de begrooting voorkomen en het weglaten daarvan maakt eene nieuwe overtreding der grondwet uit, tot welke de Staten-Generaal de hand niet mogen leenen.

Het *Handelsblad* noemde de vordering tot plaatsing der bijzondere fondsen op de begrooting »eene noodelooze bemoeijelijking der regering, eene wegschuiving van art. 60 der grondwet, waarbij aan den koning het opperbestuur van de algemeene geldmiddelen gegeven is." Het lette daarbij niet op, dat de goedkeuring dier uitgaven en inkomsten eene wetgevende handeling, geene daad van *bestuur* is Het vergat daarbij, dat er van geene bemoeijelijking gesproken kon worden, waar men niets vordert dan de naauwgezette opvolging van zeer stellige en zeer duidelijke bepalingen der grondwet.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Hanau, *10 juni.* Onze stad is dezen nacht het tooneel geweest van eene verschrikkelijke euveldaad.

De brouwer *Mainertz* had een' eenigen zoon, *Adolf Christiaan*, een jongeling van 18 jaren, maar van een allerslechtst gedrag, en wat de vader ook mogt doen, het mogt hem niet gelukken den jongeling van zijn dwaalspoor terug te brengen. Woensdag ll. had de losbol zich zelfs zoo ver vergeten, van zijnen ouden vader te slaan, waarop deze hem met de grootste bedaardheid al het schandelijke van zulk een vergrijp voorhield, er bijvoegende, hem, zoo hij zich dit immer weder mogt onderstaan, aan het geregt te zullen overleveren, tot het bekomen van de bij de wet bepaalde straf.

De jonge *Adolf* gaf niet het minste antwoord, maar mokte van dien oogenblik in stilte. Hij kocht eene vrij aanzienlijke hoeveelheid buskruid, die hij in eene blikken doos op zijn kamertje op de [illegible] plaatste. Gisteren avond ging hij uit, kwam eerst na middernacht weder te huis, en eenige seconden daarna ontstak hij het buskruid. De ontploffing was geweldig, het geheele dak werd van het huis afgesmeten, sommige balken vlogen op het dak van de kerk der protestanten, hetwelk zij insloegen.

Het lijk van *Adolf* is onder de verwoesting der derde verdieping terug gevonden, de hersenpan was, waarschijnlijk door het daarop nedergekomen van iets zwaars, geheel verplet. Vier andere personen, twee jonge dienstmeisjes, een kommies en een ambachtsman, die mede op die verdieping gehuisvest waren, zijn verdwenen, zonder dat men tot dus verre eenig spoor van hunne lijken ontdekt heeft.

ENGELAND.

Londen, *14 juni.* Met opzigt tot het onlangs ontvangene berigt der aftreding van den Noord-Amerikaanschen staats-dienaar, den heer *Webster*, zeide eergisteren de *Times:* »De aftreding van den heer *Webster* uit het kabinet der Vereenigde Staten is op zich zelf eene gebeurtenis, die de opmerking niet onwaardig is; en, zonder in het geringste de verdenking van partijdigheid op ons te laden, mogen wij, bij deze gelegenheid, den gewezen secretaris van staat der Amerikaansche unie onzen tol van achting [illegible]den. Ofschoon het tijdvak, waarin het zijn noodlot was, dien post te bekleeden, er een was, hetwelk de geschiedenis met afkeer zal opteekenen, als allerontéerendst voor het nationaal en het publiek crediet des Amerikaanschen volks, was het de ongemeene verdienste van den heer *Webster*, zich verre te verheffed boven de omstandigheden, die zoo diep eene schaduw op een deel zijner landslieden geworpen hebben. Nimmer is het publiek gevoel niet alleen der kapitalisten en geldhandelaars, maar ook der geheele bevolking hier te lande, en door gansch Europa met meerderen grond achterdochtig, omtrent het karakter en de instellingen der Vereenigde Staten, en meer vervuld met eerbied en achting jegens den minister van dat land geweest; want op dienzelfden tijd toen het crediet der unie vruchteloos op de beurzen van het vaste land en van Londen uitgevent werd, werd het woord van den heer *Webster* door buitenlandsche staatslieden als toereikend onderpand beschouwd in de gewigtige onderhandelingen, welke hij het geluk gehad heeft tot een gewenscht einde te brengen. Waarschijnlijk is het, dat het toevallige presidentschap van den heer *Tylor* minder door diens eigene staatkunde of handelingen in gedachtenis blijven zal dan door die van den man, welke nog onlangs zijn voorname raadgever geweest is; en vertrouwend hopen wij, dat de wisselkansen der publieke zaken eerlang den heer *Webster* in eenen dier standen plaatsen zullen, voor welken hij door karakter en begaafdheden gelijkelijk geschikt is.

»In verband tot het uitzigt op zijne terugkeering in zijn ambt, of op de mogelijkheid zijner verkiezing tot den hoogsten post in de unie, heeft de redevoering door den heer *Webster*, onlangs te Baltimore gehouden, natuurlijk veel oplettendheid gewekt. De *Times* gaat nu voort met aanmerkingen op die redevoering te houden en te betreuren, dat de heer *Webster*, in zekere mate althans, de zaak van beperkende wetten op den invoer bepleit en de belangen van weinige fabrijkanten ten nadeele van den handel en

de algemeene welvaart van zijn land heeft voorgestaan. Drie dingen noemt de *Times* in die aanmerkingen, te weten: deszelfs beperkend tarief, het gebrek aan kapitaal en het gedoogen der slavernij."

FRANKRIJK.

Parijs, 15 junij. In de raad der ministers heerscht sedert eenige dagen veel beweging en opschudding, en alles doet gelooven, dat men ernstig de gedragslijn heeft overwogen, welke men zal te volgen hebben in zekere gebeurlijkheden, waartoe de tegenwoordige gesteldheid van Spanje aanleiding kan geven.

Een ministerieël dagblad verzekert heden, dat, ondanks de officiële tegenspraak der Madridsche hof-courant, wegens het aan *Espartero* toegekende plan om de jonge koningin met hare zuster naar Portugal te vervoeren, de regent en zijne camarilla niet te min dit voornemen blijven koesteren; te gelijkertijd zou de zetel der regering derwaarts worden verplaatst, van waar men in staat zoude wezen om Neder-Andalusië en Gallicië te bedwingen. Tevens zoude men snel het huwelijk van *Isabella* II met den jongen prins *van Coburg*, die zich op dit oogenblik te Lissabon bevindt, kunnen voltrekken.

Men voegt er bij, dat *Espartero* nog weigerachtig blijft, dit plan aan te nemen, hetwelk sterk wordt ondersteund door den Engelschen ambassadeur, den secretaris van *Espartero*, *Gurrea* en vooral door *Linage*, met wien *Mendizabal* hetzelve had beraamd, alvorens daarmede voor den raad te komen.

Parijs, 16 junij. In de *Gaceta de Madrid* van 10 junij leest men als volgt:

„De voorhoede der tegen Grenada bestemde legerafdeeling bevond zich den 7den op een uur afstands van die stad, waar de wanorde met iederen dag verschrikkelijker werd. De stad Santafé heeft zich tegen de insurgenten verklaard; alles duidde aan, dat de gewaande gouvernements-junta ten einde raad was. In Katalonië was alles rustig, met uitzondering van Reuss en een ander plaatsje, hetwelk de muitelingen op hunnen togt naar Montblanc hadden bezet. In de nabijheid van Barcelona had men 7 bataljons vereenigd; te Tarragona maakte men eene sterke afdeeling gereed, die hare operatiën tegen Reuss zoude combineren. Uit Lerida werden troepen naar hetzelfde punt gerigt. Aangaande Malaga wist men stellig, dat de junta op het punt was om zich in te schepen en de ingezetenen hadden den kapitein-generaal verzocht soldaten te doen binnenrukken, ten einde de verschrikkelijke ongeregeldheden te verhoeden. Te Cadix is eene tweede poging tot wanorde mislukt; een der aanleggers der rebellie, de uitgever van het dagblad *el Tiempo*, is door eenen soldaat gedood. De generaal *Ronda*, die in Andalusië kommandeert, handhaaft zijne houding, waardoor den zamenzweerders ontzag wordt ingeboezemd."

Parijs, 17 junij. Heden zijn in de Kamer der afgevaardigden de laatste hoofdstukken van het budget van binnenlandsche zaken, alsmede de drie eerste hoofdstukken van dat van landbouw en koophandel goedgekeurd. Het vierde hoofdstuk is met eene door de commissie voorgestelde vermindering aangenomen.

— De Madridsche brieven gaan niet verder dan tot 10 dezer; zij bevatten niets van eenig belang. Te Barcelona was den 11den alles rustig bij het vernemen, dat de opstand zich over gansch Katalonië uitstrekte. Te Sarragossa was den 12den alles tot de orde terug gekeerd. De kapitein-generaal, het stedelijk bestuur en de nationale garde handelden in volkomen overeenstemming.

— In den *Messager* leest men:

„Men heeft het gerucht verspreid van zeer gewigtige gebeurtenissen te Madrid, alsmede dat de regent die hoofdstad verlaten en de jonge koningin medegevoerd had. Het gouvernement heeft geenerlei berigt ontvangen, hetwelk zelfs een voorwendsel tot zoodanig gerucht zou kunnen leveren. Volgens de jongste berigten, welker hoofdzakelijke inhoud reeds bekend gemaakt is, duurde de insurrectie in Katalonië, te Valencia, Grenada en Malaga voort, doch te Madrid was geenerlei wanorde, geenerlei nieuw incident voorgevallen, en de gesteldheid der regering en der openbare aangelegenheden was er nog altijd dezelfde.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 17 junij. Gisteren, omstreeks den middag, heeft zich alhier, en waarschijnlijk ook in den omtrek, een zelden zoo krachtig geziene kring rondom de zon vertoond, welk nu eens meer dan minder voorkomend verschijnsel reeds door onzen beroemden *Musschenbroek* met den naam van *halo* bestempeld geworden en waarvan in § 1615 en volgende van zijn werk eene, van de vereischte afbeeldingen verzelde beschrijving gegeven is. De wind was Oost ten Noorden en de dampkring met duidelijke, zigtbare, hoezeer dunne nevels vervuld, welke als ligte, drijvende wolkjes bij den kring gezien zijn.

De stand van de baro- en thermometer is gisteren en heden geweest:

16 junij, 1 ure, barom. 765½, therm. 65. Wind O. t. N.
17 " 1 " " 769, " 69. " N.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van zaturdag, 17 junij.

Opening ten half twaalf ure.

Aan de Kamer is hulde gedaan van een boekwerk, getiteld: *Archief voor de Geneeskunde.* Daaromtrent is het gewoon besluit genomen.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, tot tijdelijke voorziening in de behoeften der schatkist.

De heer *van Akerlaken* betreurt de afstemming der conversie-wet, ten gevolge waarvan 's rijks uitgaven, in plaatse van eene aanzienlijke vermindering te ondergaan, als nu met eene jaarlijksche rente van ƒ 475,000 worden verhoogd. Ofschoon hij met tevredenheid en zelfvoldoening op zijn uitgebragte stem terug ziet, en zich geheel onverantwoordelijk acht voor de gevolgen, welke uit de verwerping der conversie-wet zullen kunnen voortvloeijen, acht hij het pligtmatig, ter voorkoming van stremming van 's rijks dienst, zijne goedkeurende stem aan het ontwerp te geven. De spreker wederlegt vervolgens breedvoerig het gevoelen dergenen, welke vermeenen, dat het te-kort niet genoegzaam is gejustificeerd, alsmede de meening van enkele leden, die van oordeel zijn, dat de staat en de behoefte der schatkist voor als nog niet onvermijdelijk de aanneming van den voorgestelden maatregel vordert.

De heer *Luyben* beschouwde dit wets-ontwerp als de eerste wrange vrucht van de in zijn oog noodlottige afstemming der conversie-wet. Hij schildert de gevolgen af, welke daaruit alsnu onvermijdelijk zullen voortvloeijen. Het zal zijns inziens alsnu bezwaarlijker zijn het verbroken evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten te herstellen, en koestert de vrees, dat de regering, om dit doel te bereiken, tot zware impopulaire belastingen hare toevlugt zal moeten nemen. De spreker betreurt mede, als een gevolg van die afstemming, de aftreding van den tegenwoordigen minister van financiën, in wien hij volkomen vertrouwen stelde en die de aanneming der conversie-wet als een redmiddel voor 's lands financiën beschouwde. In aanmerking genomen alleen de drang van het oogenblik — en dus met weerzin — verklaart hij voor de wet te zullen stemmen.

De heer *van Dam van Isselt* spreekt geheel in denzelfden geest. De spreker dringt overigens aan op eene herziening der grondwet, voor en aleer zelfs andere financiële maatregelen aan de Staten-Generaal worden voorgedragen. Hij acht het regt van ontbinding der Tweede Kamer als onvermijdelijk dringende noodzakelijk in eene constitutionele monarchie.

De heeren *van den Bosch* en *Enschedé* hebben zich mede in denzelfden geest als de vorige sprekers voor het ontwerp verklaard. Hoezeer zij ook tegen eene vermeerdering van 's rijks schuld zijn gestemd, gevoelen zij zich echter, tot voorkoming van stagnatie, gedrongen het ontwerp aan te nemen.

De heer *den Tex* doet opmerken dat thans niet meer over eene wet van conversie maar wel over die tot tijdelijke voorziening in de behoeften van de schatkist wordt beraadslaagd. Hij wederlegt den spreker uit Gelderland, met betrekking van de toepassing der wetenschap op de behandeling der staatszaken.

Zijn Exc. de minister van financiën heeft het ontwerp verdedigd en bij die gelegenheid de redenen blootgelegd welke hem tot het nederleggen der portefeuille hebben bewogen. Z. Exc. zegt, dat het eenig stelsel, hetwelk hij tot verbetering van 's lands financiën aannemelijk achtte, de goedkeuring der meerderheid van de Kamer niet heeft kunnen verwerven. In dien stand van zaken zegt Z. Exc. geen ander middel te hebben kunnen vinden, dan strijdig met zijne overtuiging en vroegere verklaringen.

Hierdoor nu werd zijne aftreding onvermijdelijk noodzakelijk; Z. Exc. achtte zich echter verpligt, alvorens de tegenwoordige wet, tot voorziening in de eerste behoeften, voor te dragen. Ten slotte heeft Z. Exc. herinnerd, hetgeen gedurende den tijd van zijn ministerie is tot stand gebragt, als de afschaffing van het syndicaat, de geheele blootlegging van 's rijks financiën, de nieuwe instructie voor de rekenkamer, de vervroegde overgang van de uitgestelde schuld, en de beëindiging der Belgische geschillen, enz.

De wet in omvraag gebragt zijnde is dezelve met 52 tegen 1 stem, die van den heer *Kniphorst*, aangenomen.

Daarna is de vergadering gescheiden.

's Gravenhage, 17 junij. In de zitting van de Eerste Kamer van heden is van de Tweede Kamer ontvangen het door dezelve aangenomen ontwerp tot tijdelijke voorziening in de behoefte der schatkist.

— Heden zijn bij het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland de pleidooijen in zake *J. C. van Stenis*, beschuldigd van vergiftiging, voortgezet en ten einde gebragt. Nadat de verdediger van den beschuldigde mr. *L. Metman*, ten tweeden male het woord gevoerd had, is de behandeling dezer zaak, die elf teregtzittingen heeft gevorderd, geëindigd. De uitspraak is bepaald op vrijdag aanstaande, des morgens ten elf ure.

Leeuwarden, 14 junij. Men verneemt, dat de Friesche stoombootmaatschappij alhier voornemens is, met primo julij, de tot hiertoe bestaande dienst van driemalen per week, van Amsterdam naar de Lemmer en terug, door eene veranderde dienstregeling te doen vervangen, zoodat alsdan iederen dag, uitgezonderd des vrijdags, de stoomboot *Willem II* van Amsterdam des morgens ten half zeven ure, naar de Lemmer, en des namiddags ten vier ure terug zal varen, alles in verbeterde correspondentie door middel van kanaalstoombooten en diligences met Leeuwarden en Groningen. — Te oordeelen naar hetgeen ons omtrent deze veranderde dienstregeling is kennelijk geworden, zal zulks de spoedigste, gemakkelijkste en tevens minst kostbaarste wijze van overbrenging van passagiers en goederen worden, tusschen de stad Amsterdam en de provinciën Vriesland en Groningen.

Arnhem, 19 junij. Gisteren zijn per stoomboot, *Guttenberg*, alhier gepasseerd HH. KK. HH. de groothertog en groot-hertogin (prinses *Sophie der Nederlanden*) *van Saksen-Weimar* en gevolg, reizende naar 's Gravenhage.

Ingezonden stukken.

Bezuiniging.

Nu er op nieuw sprake is van aanzienlijke bezuiniging op het departement van oorlog, en sommige dagbladen reeds als *des-on-dits* aangeven, dat die bezuiniging in niets minder zoude bestaan dan de geheele opheffing van een regiment infanterie, een regiment kavallerie, en het grootste gedeelte der rijdende artillerie, benevens het supprimeren van eene menigte hoofd-officiersplaatsen, zal het niemand bevreemden, dat verscheiden honderden officieren, voor hen en hunne huisgezinnen, de toekomst angstig te gemoet zien. En waarlijk geen wonder. In eenen stand geplaatst te zijn, waarin men meende, zoo lang zijne gezondheid en krachten zulks gedoogden, te zullen werkzaam blijven, en dan zich eensklaps in de STAATSCOURANT, onder de rubriek: *gepensioneerden* of *op non-activiteit gestelden*, te zien vermeld, en dat, terwijl men nog in de kracht van het leven is en de bloeijendste gezondheid geniet, — is alles behalve aangenaam. Intusschen staat dit lot menig officier, en daaronder niet weinig hoofden van huisgezinnen, te wachten, zoodat menigeen, welke evenmin schuld heeft aan den berooiden staat van 's rijks schatkist als het wicht dat nog geboren moet worden, het slagtoffer worden zal van *vroegere misrekeningen en teleurstellingen*, en daadwerkelijk zal kunnen ondervinden, wat de eigenlijke beteekenis is van het woord MALAISE.

Zoude nu echter de billijkheid, en laat ik maar zeggen de strikte regtvaardigheid, niet vorderen, dat, als men aan het *opruimen*, of *uit de dienst verwijderen*, of *afsnijden* gaat, dat men dan het allereerst begon met alles wat geen *Nederlander van geboorte* is OP ZIJDE TE ZETTEN? Dit zoude een maatregel zijn, welke, hoe hard dezelve ook aan sommigen moge toeschijnen, door niemand zoude kunnen worden gewraakt, en het allerminst door die vreemdelingen zelve. Immers, als zij billijk willen zijn, zullen zij zelf moeten bekennen, dat, als een vader een talrijk gezin, die, behalve zijne eigen kinderen, nog een zeker aantal vreemde kinderen ten zijnen laste genomen had, zijn huisgezin moet verminderen, doordien hij niet langer in de behoefte van al die kinderen kan voorzien, het natuurlijk bij dien vader wel nimmer in de gedachten zal komen, zijn

eigen kroost te verstooten, en de hem vreemde kinderen in zijn huis te houden.

En dat er in ons klein *Nederlandsch* legertje nog al zoo wat UITHEEMSCH zitten moet, kan onder anderen uit het volgende blijken: Er bestaat een zeker onderdeel bij dat leger, hetwelk een klein getal hoofd-officiers-rangen heeft, (ik meen 6). Welnu! van die zes hoofd-officieren zijn er 3, (zegge *drie*) DUITSCHERS. Bij dat zelfde onderdeel zijn ook *twaalf* rangen, waar het tractement iets hooger is, dan van de overige officieren die van dat korps deel maken, en ook weder daaronder bevinden zich voor *een vierde* gedeelte VREEMDELINGEN; en zóó zal het vermoedelijk bij andere onderdeelen van het leger, ten minste bij de wapens der kavallerie en infanterie, ook wel gesteld zijn! En begon men nu het eerst *die* heeren voor hunne bewezene diensten te bedanken, — dan bleef misschien nog menig Nederlandsch officier bewaard voor kommer en gebrek, hetwelk hen en hun kroost nu te wachten staat. BATAVUS.

[Er is eene geheel andere reden, om welke de *Arnsche Courant* gelooft, dat vreemdelingen uit de Nederlandsche dienst ontslagen behooren te worden. Art. 8 der grondwet verbiedt, dat iemand, die noch geboren Nederlander is, noch door wetduiding, noch door naturalisatie daarvoor gehouden wordt, *eenige bediening* bekleede. Vreemdelingen dus, die eene bediening, hetzij burgerlijke, hetzij militaire, in dit land bekleeden, doen dit in strijd met de grondwet. Ondertusschen is dit getal *legio*, en een nieuw bewijs, hoe getrouw men bij ons de grondwet opvolgt. Wij keuren de bepaling der grondwet af en zien ons land ongaarne van de bekwaamheden van vreemden beroofd: doch zoo lang die grondwet bestaat, willen wij haar geëerbiedigd zien, en in dat geval behooren alle vreemdelingen, welke bij ons eenige bediening bekleeden, uit de dienst van dit land verwijderd te worden.]

De Zwabische hervorming der Geneeskunde.

Uw blad verkondigde ons onlangs de verrassende tijding, dat er in de geneeskunde eene omwenteling op handen is, welke haar op den weg tot zekerheid niet slechts, — welke haar tot volkomene zekerheid brengen zal; eene omwenteling, welker gevolgen die van de Straussische in het kerkelijke zullen evenaren: dit schijnt veel te beloven; want kan men de hervorming van STRAUSS niet anders dan als eene mislukte poging beschouwen, hoedanig iedere omwenteling zijn moet, welke uit haren aard op onvoorbereiden moet werken, (en wanneer zal in het zedelijke de ontwikkeling der verstandelijke vermogens bij de lagere volksklassen zoodanig zijn, dat zij kunnen begrijpen, wat vrijheid in het staatkundige, vrijheid in het godsdienstige is?) zoo kan men eene soortgelijke poging in het gebied der wetenschap slechts toejuichen, daar men kan vermoeden, dat dezelve hier slechts in voorbereide geesten zal vallen, en dus vooral bij het jeugdigere geslacht, dat uit zijnen natuurlijken aanleg naar waarheid tracht, gretiglijk zal ontvangen worden. Wij zouden dus eenen jubeltoon aanheffen over het heerlijk vooruitzigt, dat de geneeskunde eene hervorming beleeft, welke haar tot eene zekere, onfeilbare wetenschap verheft.... maar ach! daar stuiten wij op eenen naam, welke die schoone hoop ten eenen male doet verwelken, en ons herinnert aan de bloedige omwenteling, welke Frankrijk ons voor een dertigtal jaren onder dezelfde beloften toegezonden heeft; de naam van RASPAIL is inderdaad weinig geschikt, om in geneeskundige zaken vertrouwen in te boezemen: als scheikundige moge hij aardige denkbeelden in de wetenschap hebben gebragt, maar zijne werken vloeijen zoo zeer over van gewaagde hypothesen, dat zij slechts door hen, die het ware van het valsche hebben leeren onderscheiden, met eenig nut kunnen worden gebruikt. Die wetenschap had ook zonder hem haren weg gevonden, en ik weet niet, dat zijne beschouwingen er belangrijke wijzigingen in hebben gebragt. Nogtans is de scheikunde zijn hoofdvak, en heeft hij zich al eens in het gebied der kruidkunde begeven; zoo was het met het oog op gene, en zijn botanisch werk is grootendeels als toegift op zijn boek over de bewerktuigde scheikunde te beschouwen; hoe hij zijne wetenschap naar de omstandigheden weet te wringen, hebben de processen van NICOLAAS MERCIER en MEVROUW LAFFARGE bewezen; — ook heeft hij een uitstapje in de staatkunde gedaan, en te dier gelegenheid een boek over [illegible] geschreven; zijne staatkundige loopbaan is algemeen genoeg bekend, en men weet, dat zijne republiekeinsche geestdrijverij hem reeds eenen geruimen tijd van zijne vrijheid beroofd heeft. Geestdrijver is hij in alles en overal, in zijne vriendschap, vijandschap, wetenschap, in de liefde voor zijn land: en moge een geestdrijver al in staat zijn eene omwenteling te helpen bewerken, zoo behoort er, om haar voortgang te doen hebben, eene hoogere leiding toe, dan geestdrijvers haar ooit kunnen geven. De Fransche omwenteling had eenen NAPOLEON noodig, de kerkelijke eenen MELANCHTHON. — In de wetenschap wordt het werk van geestdrijvers nog minder met goed gevolg bekroond, omdat een iegelijk hetzelve terstond naar waarde weet te schatten; en moge het voorbarig schijnen een boek te beoordeelen, voor dat men zelfs in de gelegenheid was hetzelve in te zien, zoo durf ik toch gerustelijk die aangekondigde omwenteling voor eene hersenschim, voor ten eenemale onmogelijk verklaren, daar de *Fransche* wetenschap nog niet op de hoogte staat, om dezelve mogelijk te maken, en vooral een zoo bewegelijk mensch als RASPAIL niet in staat is, dezelve te bewerkstelligen. Daarenboven komt RASPAIL wat laat met zijne hervorming, want dezelve is reeds voor meer dan twee jaren van eenen geheel anderen kant aangevangen, en leeft thans in de volste kracht eener heerlijke ontwikkeling; deze omstandigheid is het, op welke ik u opmerkzaam wenschte te maken, en die mij aanleiding tot dit schrijven gaf, daar ik vele redenen heb om te gelooven, dat dezelve van grooten invloed zal zijn op de geneeskunde van ons vaderland: redenen, welke het onmogelijk is te dezer plaatse behoorlijk uiteen te zetten. De hervorming, waarvan ik spreek, is uitgegaan van de jongere leeraars der Tubinger hoogeschool, en heeft reeds zoodanig veld gewonnen, dat er sedert dien tijd niet slechts eene geheele reeks van geneeskundige schriften verschenen is, welke in allen opzigte haren geest ademen, maar men zelfs de eerste namen der Duitsche wetenschap reeds onder hare vanen geschaard ziet. Als zoodanig noem ik, bij voorbeeld, ROKITANSKY, SKODA te Weenen, VALENTIN te Bern, HENLE te Zurich, SCHWANN te Leuven, STROMEIJER te Freiburg; als hoofdbewerker dezer omwenteling kan WUNDERLICH, privat-docent te Tubingen, worden beschouwd, en nooit hebben welligt de noodzakelijke en wenschelijke eigenschappen voor den hervormer eener wetenschap zich volkomener in éénen persoon vereenigd, dan in dezen man. Inderdaad er behooren eene uitgebreide kennis en een diep inzigt in zaken toe, om de dwalingen, in welke eene wetenschap, van haar ontstaan af, is verward geweest, te ontdekken en zoo duidelijk bloot te leggen, dat derzelver juistheid door niemand kan in twijfel getrokken worden, dan door hen, die zich van hunne te diep ingewortelde vooroordeelen niet meer kunnen ontslaan; en men moet zich waarlijk onafhankelijk kunnen houden van alle gezag, om hem, dien men als koning zijner wetenschap ziet vereeren, openlijk den strijd aan te kondigen; en, wat meer wil zeggen, om mannen, die men bewondert, voor wier leer men van geestdrift blaakt, de dwalingen aan te wijzen, welke welligt te eeniger tijd eene verkeerde rigting aan hun werken konden geven; en dat heeft WUNDERLICH gedaan. Voor twee jaren gaf hij een werkje uit, genaamd *Wien und Paris*, waarin hij zich voornam niet slechts de uitwendige gesteldheid van de in die steden gevestigde geneeskundige scholen te onderzoeken, maar ook de leer, welke daar gepredikt wordt, tot in derzelver kleinste wijzigingen na te gaan. Met hoeveel geluk hij die taak ten uitvoer bragt, weet ieder die het boekje heeft gelezen; maar, hoeveel opgang het zelve aanvankelijk ook maakte, bragt het toch het uitwerksel niet te weeg, dat WUNDERLICH er van gehoopt had; want buiten de plaatselijke beoordeeling had hij de gebreken aangewezen, aan welke de geneeskunde in het algemeen, zoo wel in Frankrijk als in Duitschland, mank gaat en verwacht, dat zich de aandacht van het geneeskundige publiek daarop zou gevestigd hebben. Maar de mensch behoeft onophoudelijk herinnering, om niet in zijnen ouden slender terug te vallen. Dit leerde WUNDERLICH weldra inzien en hij meende het te kunnen voorkomen door het oprigten van een tijdschrift, dat bepaaldelijk voor de uiteenzetting zijner beginsels dienen moest, en waarin de algemeen aangenomene gevoelens over geneeskundige zaken aan wetenschap en ervaring zouden worden getoetst, ten einde zoo doende de gebreken der geneeskunde daadzakelijk te kunnen aanwijzen. Sedert het begin van het vorige jaar komt dit tijdschrift geregeld uit, en beantwoordt in allen opzigte aan deszelfs doel.

In het algemeen is het waar, dat iedere omwenteling uit een critisch en een organisch tijdvak bestaat, waaruit men zou kunnen opmaken, dat WUNDERLICH's hervorming slechts vernietiging brengt; maar bij den tegenwoordigen staat onzer wetenschap en vooral van hare hulpmiddelen smelten deze beiden zoo zeer ineen, dat het genoegzaam is, hare gebreken aan te wijzen, om de waarheid in vollen luister te zien verschijnen. Het zal moeijelijk wezen voor niet-geneeskundigen en met weinige woorden uiteen te zetten, welke die gebreken zijn, doch om mijn doel te bereiken, zal het noodig wezen, en daarom wil ik ten minste niet nalaten het te beproeven. Dikwijls heeft men het dierlijk ligchaam bij een uurwerk vergeleken, en deze vergelijking is juist, in zoo verre beiden werktuigen zijn, die bestaan uit eene menigte deelen, welke, hoezeer ieder in het bijzonder in maaksel en andere eigenschappen van de overigen verschilt, tot een doel zamenwerken, hetwelk niet bereikt wordt, zoo niet allen zich in eenen goeden staat bevinden, geschikt voor de verrigting, welke derzelve ieder in het bijzonder toegedeeld is. Nogtans kan er aan een of meerdere der deelen des uurwerks iets ontbreken, zonder dat nog de gang van het geheel verbroken wordt: een ongewoon kraken of iets diergelijks maakt ons dan opmerkzaam op het bestaan van een gebrek; — het dierlijk ligchaam evenwel is een veel zamengestelder werktuig, dat moeijelijker te kennen, moeijelijker te hanteren is. Uit deszelfs zamenstelling kan men zich verklaren, hoe bij het inwerken eener schadelijke oorzaak sommige deelen aangedaan worden, terwijl andere vrij blijven, even als het te begrijpen is, dat, wanneer er water in een werktuig valt, dat uit ijzeren, koperen en gouden deelen bestaat, de ijzeren deelen roesten, de koperen welligt wat groen worden en het goud onveranderd blijft. Daar er voorts in de betrekkelijke ontwikkeling der deelen verschil bestaat bij verschillende individuen, zoo moet dezelfde oorzaak bij den eenen een grooter aantal deelen aandoen dan bij den ander, die aandoening zich bij den een spoediger of verder uitbreiden dan bij den ander, enz. Dat de verschijnselen, welke er bij de aandoening dier werktuigen ontstaan, verschillen naarmate van het deel, dat aangedaan is, kan niemand verwonderen, evenmin als dat het verslappen eener veer in een uurwerk zich onder andere verschijnselen voordoet, dan het breken van een tand. Behalve die plaatselijke verschijnselen worden bij de meeste ziekten meestal nog algemeene waargenomen, die zich somwijlen, ofschoon de plaats, die aangedaan is, verschilt, op gelijke wijze vertoonen: zoo ziet men, dat zoo wel het verdikken der olie in een uurwerk, als het verslappen der veer veroorzaken, dat de wijzer langzamer gaat; den horologiemaker draagt men dan op, de oorzaak der vertraging op te sporen: — wat zoudt gij wel van den horologiemaker zeggen, die enkel naar den wijzer keek? — En toch heeft men in de geneeskunde langer dan vijf en twintig eeuwen zóó gehandeld; men kende de organen slecht, en vooral wist men niet, wat er in dezelve gebeurde, wanneer zij ziek werden. Eerst in de laatste helft der vorige eeuw is men begonnen lijkopeningen te doen, met het doel, om de ongewone verschijnselen, welke gedurende het leven waargenomen waren, te verklaren uit de veranderingen, welke er in het maaksel der organen waren ontstaan, en onze eeuw heeft dezelve eerst door den ijver der Fransche geneeskundigen, maar in de laatste jaren vooral, door de gelukkige methode van den uitstekenden ROKITANSKY bruikbaar voor de kennis der ziekten gemaakt. Vroeger ging men slechts naar de verschijnselen te werk; men bedacht niet, dat het uiteenloopende derzelve aan de gelijktijdige aandoening van meerdere organen toe te schrijven was en verscheidene ligchaamsdeelen te gelijkertijd ziek kunnen zijn, zonder dat die aandoeningen een ander dan een oorzakelijk verband hebben. Intusschen zag men, dat sommige verschijnselen *dikwerf* te gelijkertijd voorkomen, en, vermeenende, dat dezelve in een noodzakelijk verband met elkander stonden, stelde men zulk eene groep van verschijnselen zamen, en gaf haar eenen naam, terwijl men de verschijnselen, die minder dikwijls in dezelve voorkwamen, of geheel over het hoofd zag, of als afwijking beschouwde. Onder den naam van ziekte werd dus eene groep van ziekte-verschijnselen verstaan, welke dikwijls te gelijkertijd voorkomen. Hieruit vloeide voort, dat men aan het ziekbed meestal meer of minder aantrof, dan men in de boeken beschreven vond, waardoor den jongen arts de handen dikwijls zeer verkeerd stonden, en men in de geneeskunde zonder ondervinding wel een stumper wezen moest. De ziekenontleedkunde heeft aan die ontologische opvatting der ziekten reeds veel afbreuk gedaan; maar hetgeen vroeger groepering van ziekte-verschijnselen was, werd thans groepering van ziekteproducten, en ziekte werd voor de zieken-ontleedkundigen een hoopje van veranderingen in verschillende deelen des ligchaams die dikwijls of meestal te gelijkertijd plaats vonden; en even zeer als men zich vroeger verwonderde wanneer men een verschijnsel miste, was men thans verwonderd in het lijk iets meer of minder aan te treffen, dan men gewoon was, of beschreven vond. WUNDERLICH heeft aan al dien onzin een einde gemaakt, en bewezen, dat, moge dezelfde oorzaak al inwerken, ieder ligchaamsdeel toch op zich zelve ziek kan zijn, onverminderd de invloed dien hetzelve op andere deelen uitoefenen *kan*. Hieruit volgt, dat de geneeskundige behandeling vroeger geheel anders was dan zij wezen moest. Men trok te velde tegen eene onbepaalde groep van ziekte-verschijnsels, die men onder eenen bepaalden

naam kende, en tegen welke de ondervinding zekere middelen aan de hand gedaan had. Den naam der ziekte kennende, wist men ook welk middel men aan te wenden had, en de zieke was genezen. Thans zoekt men op te sporen, welk deel ziek is; daar wij voorts door de scheikunde weten, dat de verschillende deelen des dierlijken ligchaams op verschillende wijze zijn te zamengesteld en dezelfde wetenschap ons geleerd heeft, dat verschillende ligchamen eene verschillende scheikundige spanning bezitten, — kan men nagaan, hoe de geneesmiddelen nuttig kunnen wezen, naarmate van de deelen die aangedaan zijn, waaromtrent men, wel is waar, niet uit het oog mag verliezen, dat men met een levend en niet met een dood ligchaam te doen heeft; doch dit brengt in het beginsel geene verandering te weeg. Wat betreft het verschil der werking van zoogenaamde algemeene middelen, naar mate van het deel dat aangedaan is, zoo vindt dezelve hare verklaring in de wijziging van de levens-energie in de verschillende organen. De groote moeijelijkheid bestaat in het onderzoek, welk deel aangedaan is; en ook hieromtrent verschilt de tegenwoordige geneeskunde oneindig veel van de vroegere; zoo zeer zelfs, dat men met regt beweert, dat de erkenning der kwalen eerst in onzen tijd uitgevonden is. Voorheen steunde de arts grootendeels op hetgeen de lijder hem verhaalde; hij bekeek de tong, die toch ook niet veel meer leeren kon dan den waarschijnlijken toestand van het bovenste gedeelte der ingewanden; voelde den pols, die niets meer dan de snelheid van den omloop des bloeds kon aanwijzen, beschouwde sommige uitscheidingen, en maakte daaruit dan op, hoe men de ziekte noemen moest. Thans geeft men zich, waar het noodig is — en kieschheid zal het zeker niet verbieden, waar de nood het vordert — thans geeft men zich de vrijheid, het ligchaam, dat men voor zich heeft, wat naauwkeuriger te onderzoeken; door op sommige gedeelten een ivoren plaatje te leggen, en er met den vinger op te kloppen, kan men meestal naauwkeurig bepalen, welke ruimte sommige inwendige deelen innemen, en daaruit opmaken, of dezelve te uitgezet, of ingekrompen zijn, of derzelver physische zamenstelling normaal is, enz. Door het oor (gewoonlijk door tusschenkomst eener hoorbuis) op de borst des lijders te plaatsen, kan men weten, welke veranderingen er in het hart of de longen ontstaan zijn. Het microscoop leert ons naauwkeurig den toestand der uitscheidingen kennen, terwijl de hoogte, welke de physiologie der zenuwen bereikt heeft — waartoe onze landgenoot VAN DEEN zoo veel heeft bijgedragen — ons de eenvoudige verklaring aan de hand doet van de uiteenloopende verschijnselen, welke door aandoeningen van de middelpunten des zenuwstelsels worden veroorzaakt; zoo zelfs, dat het onzen voortreffelijken SCHROEDER VAN DER KOLK gelukt is, eene leer zamen te stellen, volgens welke men, bij voorbeeld, bij krankzinnigen, zeer naauwkeurig bepalen kan, welk gedeelte der hersenen en hoe hetzelve aangedaan is.

De omwenteling derhalve, welke ons van Frankrijk uit verkondigd wordt, is ten eenemale overbodig, omdat de eenige hervorming, welke in de geneeskunde wenschelijk, noodzakelijk en mogelijk is, en die bestaat in derzelver terugbrenging tot den eenvoudigen weg van natuurkundig onderzoek, zich reeds ontwikkeld heeft. Het tijdstip is gekomen, dat wij eene geneeskundige *wetenschap* hebben, die van de daadzaken onmiddelijk tot het verstand spreekt, en door iedar, die goede zintuigen en gezonde hersenen bezit, kan begrepen worden, waarop de geneeskunde van vroegeren tijd zich niet kon beroemen; eene wetenschap, die niets belooft dan hetgeen zij geven kan; die den arts niet meer tot doel stelt het genezen zijner zieken, eene opgave welke hij in de meeste gevallen niet kan bereiken, maar die van hem vordert in de moeijelijkste gevallen des levens, waar gezondheid, waar leven op het spel staan, *goeden* raad te geven. Hadde men dit altijd in acht genomen, hoe veel voortreffelijker ware de geneeskundige stand geweest dan thans, nu men niet zelden uit de onpartijdigste overtuiging genoodzaakt is, den arts op ééne rij te stellen met den kwakzalver, die slechts daarin van de andere genezers verschilt, dat hij nog meer belooft dan deze. Hadde men het in acht genomen, hoe geheel anders zouden de raadgevingen zijn uitgevallen, welke den minister van binnenlandsche zaken toegestroomd zijn en het Z. Exc. onmogelijk hebben gemaakt, zijn edel voornemen, dat iedere weldenkende tijdmatig en noodzakelijk moest voorkomen, ten uitvoer te brengen; en op hoe geheel andere wijze zoude vooral die kring van geneeskundigen in de hoofdstad onzes lands, welke voortgang tot leuze hebben genomen, dan te werk zijn gegaan, om in ons vaderland eene goede geneeskunde tot stand te brengen, daar zij voorzeker grondige wetenschap van den beginnenden arts zouden hebben geëischt, en niet het zien van vele zieken als eerste beginsel voor het geneeskundig onderwijs hebben gesteld, — en toch telt men onder hen een' der wetenschappelijkste artsen van ons vaderland, wiens arbeid over de moerasziekten, zelfs in den vreemde, als een der uitmuntendste stukken over dit onderwerp de luidste toejuiching heeft genoten. R.

Advertentiën.

Ondertrouwd:

Mr. C. P. HENNIJ, *Advocaat te Arnhem*,
en
A. W. HENNIJ.

ZUTPHEN, den 16den Junij 1843.

Familie, Vrienden en Kennissen gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

Mijn waarde Echtgenoot, *ANTHONIJ MOLL*, *Doctor in de Geneeskunde, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, eerste Stads-Geneesheer te Arnhem, President der Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Gelderland, en Lid van eenige Geleerde Genootschappen*, is heden ochtend, in den ouderdom van ruim 57 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, overleden: diep betreurd door mij, zijne Kinderen, Behuwd-Kinderen, en allen die hem in zijne waarde gekend hebben.

ARNHEM, den 16den Junij 1843.

A. MOS, Wed. *A. MOLL*.

Ten overstaan van den Notaris *GODEFROIJ*, residerende te *Arnhem*, zal, op den 22sten Junij en den 6den Julij 1843, des morgens om 11 ure, in *den Ouden Zwaan*, te *Renkum*, bij inzet en toeslag, publiek worden geveild en verkocht, in massa en perceelen:

De genoemde HERBERG *de Zwaan*, bestaande in een groot HUIS met STAL, SCHUUR en TUIN, midden in het Dorp *Renkum*, aan den Straatweg tusschen *Wageningen* en *Arnhem*, Kadastraal in Sectie D, No. 1, groot 16 Roeden en 20 Ellen. Het geheel geschikt tot allerlei Neering of Bedrijf.

Zijnde dagelijks te bezigtigen en omtrent de verkoops-voorwaarden nader onderrigt te bekomen bij genoemden Notaris.

De Notaris *VAN ITTERSUM*, te *Brummen*, zal aldaar, op Zaturdag den 24sten Junij 1843 bij inzet, en 14 dagen daarna, den 8sten Julij bij toeslag, telkens des middags ten 12 ure, aan het Logement *de Kroon*, in het openbaar veilen, en, *naar genoegen gelde*nde, verkoopen:

1o. Een zeer schoon BUITENGOED, alleraangenaamst gelegen nabij *Brummen*, aan den Straatweg naar *Zutphen*, ¾ uur van die stad verwijderd; bestaande in eene voor weinige jaren nieuw gebouwde kapitale HEEREN-HUIZINGE, waarin 11 zoo BENEDEN- als BOVEN-KAMERS, alle behangen en geplafoneerd en van Stookplaatsen voorzien; ruime KEUKEN met WEL- en REGEN-WATERS-POMP, verwulfde KELDERS, ZOLDERS, DOMESTIEKEN-KAMERS, ruim KOETSHUIS met PAARDEN- en BEESTEN-STALLING, HOOIBERG, enz. daarbij gelegen TUIN en BOOMGAARD, voorzien van de fijnste soorten van VRUCHTBOOMEN, BOUW- en WEIDE-LANDEN mede aan den Straatweg gelegen; zullende dit Buitengoed in perceelen en in massa geveild worden. Te zamen groot 9 Bunders, 69 Roeden en 30 Ellen.

2o. Een BURGER-WOONHUIS, waarin thans een Winkel wordt uitgeoefend, genaamd *Zelden Rust*, bevattende 3 KAMERS, KEUKEN, KELDER en ZOLDER en daarachter gelegen BLEEKVELD, gelegen in den Dorpe *Brummen*, onmiddelijk aan den Straatweg; groot 1 Roede en 80 Ellen.

3o. Een DITO WOONHUIS, genaamd *Ruimzigt*, verdeeld in 2 WONINGEN, bevattende 3 KAMERS, 2 KEUKENS, KELDER, GOOT en ZOLDER, daarachter gelegen TUIN, gelegen nabij den Dorpe *Brummen*, aan den zoogenaamden Rhienderschen weg; groot 4 Roeden en 10 Ellen.

Deze goederen zijn alle Maandagen en Dingsdagen, van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 4 ure, met een permissie-biljet, door voornoemden Notaris afgegeven, te zien.

Het Goed, onder No. 1 vermeld, blijft inmiddels *UIT DE HAND TE KOOP*.

Nadere informatiën zijn ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen, alwaar 8 dagen voor den inzet de veil-conditiën ter inzage zullen in gereedheid zijn. Brieven franco.

---

† † † De Notaris *KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, zal, op Maandag den 26sten Junij 1843 en volgende dagen, telkens des morgens ten 9 ure, aan het Sterfhuis van den Hoog Eerwaarden Heer *J. GERRITSEN*, Oud-Aarts-Priester van *Gelderland*, te *Duiven*, erfhuisgewijze, op crediet verkoopen:

Een' completen INBOEDEL, bestaande uit MAHONIJHOUTEN en andere MEUBELEN; een KABINET, CANAPÉ en MANGEL; voorts KOPER-, TIN-, BLIK-, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK; differente SPIEGELS, BEDDEN MET TOEBEHOOR, LINNEN en PELLEN, GOUD en ZILVER; benevens eene partij WIJN OP FLESSCHEN.

Alles voor den verkoop te zien.

---

† † † In *Velp* aan het Huis No. 234, zal men, ten overstaan van den Notaris *VON ROSENTHAL* aldaar, op Maandag den 26sten Junij 1843, des morgens ten 9 ure, in het openbaar verkoopen:

Eenige wel onderhouden MEUBELEN en verdere ROERENDE GOEDEREN, en waaronder een MAHONIJHOUTEN KABINET en DITO BOEKENKAST, LEDIKANTEN, BEDDEN met hun TOEBEHOOREN, Heldere SPIEGELS, SCHILDERIJEN en PLATEN, VLOERKLEDEN en KARPETTEN, *Oost-Indisch Blaauw* PORCELEIN en DITO rood AARDEWERK, KOPER-, TIN-, BLIK-, GLAS- en IJZERWERK; voorts *twee* TELESKOOPEN, — eenige wel geconditionneerde BOEKEN en eindelijk een EZEL en EZELWAGEN.

Alles Vrijdags te voren aan gezegd Huis te zien.

---

§ § § De Notaris Mr. *J. NIJHOFF*, zal, op Dingsdag den 27sten dezer, des voormiddags ten tien ure, bij den Kastelein *D. HEUFF*, aan de Herberg op de Heerlijkheid *Doorwerth*, publiek aan de meestbiedenden op dag verkoopen:

250 perceelen allerbest UITERWAARDS-HEELGRAS, uitgebaakt op de Waarden van die Heerlijkheid.

Op Vrijdag den 23sten Junij 1843, des namiddags om 6 uur, zullen, ten huize van Mejufvrouw de Weduwe *PULSERS*, aan den *Rijn*, publiek worden verkocht:

Eene groote partij BLOEMEN, vruchtdragende ORANJE-BOOMPJES, CAMELIA'S en andere BLOEMGEWASSEN.

Alles voor den verkoop te zien.

Bekendmaking.

Bij brieven van meerderjaring-verklaring, door den *Hoogen Raad der Nederlanden*, op den 17den Mei 1843 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 31sten Mei 1843 No. 70, en geregistreerd te *'s Gravenhage* den 12den Junij 1843, zijn aan *PETRUS GERHARD HENDRIK VAN EPS REERINK*, wonende te *Eibergen*, gegeven al de Regten, bij de Wet aan meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Artikel 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan afkondiging en plaatsing, ter voldoening aan Artikel 486 van hetzelve Wetboek.

's Gravenhage, den 14den Junij 1843.

A. F. DE BAS,
Procureur bij den Hoogen Raad voornoemd.

MAATSCHAPPIJ DER ASPHALT-MIJNEN VAN LOBSANN.

(*Departement in den Neder-Rijn, in Frankrijk.*)

De Ondergeteekenden achten het noodzakelijk en tevens van hunne pligt, ter kennis van het algemeen te brengen, dat de Heer *H. WIJNKES*, te *Zwolle*, heeft opgehouden Agent hunner Maatschappij te zijn, en dat hunne Maatschappij verder in geene betrekking, hoegenaamd, tot den Heer *H. WIJNKES* staat, evenmin als tot den Heer *G. W. OSSEWEIJER*, vroeger als Directeur der Technische Werken door de Maatschappij ontslagen. Zie *Arnhemsche Couranten* van den 20sten, 23sten en 24sten Mei laatstleden.

Arnhem, 17den Junij 1843.

De Directie der Mijnen van Lobsann
DOURNAIJ & COMP.

---

† † † Ten Kantore van *A. DE BRUIN*, in de Oeverstraat, te *Arnhem*, zijn voor de 190ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ, te bekomen HEELE en GEDEELTEN VAN LOTEN, volgens het plan. De trekking der 1ste klasse begint op den 10den Julij 1843. — De conditiën zijn gratis te bekomen en de lijsten te zien.

ZUTPHEN.

De Tandmeester
LEHMAN JOSEPH SON,

zal, tot het einde van Junij, ten huize van den Heer *L. BECK*, in de *Keizerskroon* logeren.

BOEKVERKOOPING
te Arnhem, op 20 en 21 Junij.

HEDEN en MORGEN, ten Vijf ure, zullen *NAYLER & Co.* publiek verkoopen, in het *Hôtel der Nederlanden*, op de Groote Markt, alhier, eene uitgezochte verzameling *Hollandsche, Fransche, Italiaansche, Hoogduitsche en Engelsche*

BOEKEN, PLAATWERKEN, LIEFHEBBERIJEN, ENZ. No. 612, 613, 614, *Heden Avond* ten 8 ure.

*** Door *W. J. THIEME*, te *Zutphen*, is verzonden EEN VREDEWOORD. DE EERSTE KERKVERGADERING TE JERUZALEM GEHOUDEN, OVER CHRISTELIJKE VRIJHEID, VOLGENS HET BERIGT VAN DEN EVANGELIST LUCAS. — EEN VOORBEELD VOOR ELKE LATERE KERKVERGADERING.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 19 Juni 3 El 8 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim; gev. 11 D.

Beursberigt.

Effecten-societeit, ten half 6 ure,
Zondag, 18 juni.

Integralen 2½ pCt. 53$\frac{1}{16}$, 54$\frac{1}{8}$, 54, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$. Ardoin 17$\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$. Onbepaalde Dito 16$\frac{3}{8}$. Amerik. Bank Actiën 5$\frac{1}{4}$.

Het berigt der aanneming van de wet tot voorziening in het bestaande te-kort door de Tweede Kamer, heeft gisteren avond den prijs der Integralen tot 54 doen klimmen en deze gunstige stemming heeft zich heden volkomen gehandhaafd. De omzet was vrij levendig.

In Spaansche fondsen was de stemming mede iets aangenamer, doch de omzet gering.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.